

فرزندان دنیای دیجیتال و شیوه تعامل با آنان

فصله گرفتن جوانان از نسل قبل خود، همبستگی اجتماعی را تضعیف می‌کند

و ارتقای کاری استفاده کنند. امروزه علم نه برای کشف معنای زندگی، بلکه برای آسایش و رفاه مادی زندگی است. این دو روایت از علم، نشانگر دو گونه درک تاریخی و ذهنی دو نسل از افراد جامعه از علم است. دو درک و باور متفاوت از علم قطعا ارزش‌ها و هنجارهای خاص خود را تولید خواهد کرد. لذا ارزش‌ها و هنجارهای متفاوت و گاه متعارض این دو نسل باعث خواهد شد که بین آنها فاصله‌ای ایجاد شود، به سختی سخن یکدیگر را بفهمند، به دشواری یکدیگر را تحمل کنند و به آسانی به یکدیگر پر خاش کنند؛ چراکه هر یک برحسب تجربیات اجتماعی، با ارزش‌ها، باورها و هنجارهای اجتماعی زمان خود بزرگ شده‌اند و با آنها نظام فکری و چارچوب ذهنی‌شان سامان یافته که برای فردی از نسل دیگر نامأنوس و غریب است. بر همین اساس، مشکل بین بزرگسالان و جوانان بیشتر مربوط به باورها، ارزش‌ها و هنجارهایی است که در زمان هر یک از آنها ساری و جاری بوده و آنها مطابق با آن ارزش‌ها و هنجارها، جامعه‌پذیر شده‌اند.

اگر بخواهیم به عمده‌ترین عوامل ایجاد فاصله نسلی اشاره کنیم، باید از «تغییرات اجتماعی» نام ببریم؛ منظور از تغییرات اجتماعی تغییراتی هستند که در طول زمان قابل رؤیت می‌باشند، ولی موقتی و کم‌دام نیستند، بر ساخت یا وظایف سازمان اجتماعی یک جامعه اثر می‌گذارند و جریان تاریخ آن را دگرگون می‌سازند. هر چه در جامعه تغییرات اجتماعی سریع‌تر، وسیع‌تر و عمیق‌تری روی بدهد، فاصله بین دو نسل بیشتر می‌شود و اختلافات و مسائل بین‌نسلی بیشتری وجود خواهد داشت.

وقت دنیاهای متفاوت می‌شوند

در جوامعی که دچار تغییر و تحول می‌شوند، شرایط اجتماعی طوری دگرگون می‌شود که دیگر نسل گذشته نمی‌تواند مدل مناسبی برای زندگی نسل بعدی باشد و هر دو نسل می‌پذیرند که وضع زندگی آنان نمی‌تواند مشابه هم باشد. به‌عبارت دیگر، هر یک از دو نسل به ناچار در دو دنیای متفاوت زندگی می‌کنند. در چنین وضعی، انتقال فرهنگی از نسل قبل به نسل بعد بسیار ناقص صورت می‌پذیرد و فرهنگ قبل نمی‌تواند عیناً ادامه یابد و پاسخ‌گوی نیازهای نسل بعدی باشد. در این حالت نسل جدید برای یادگیری سبک زندگی و وضع مناسب حال و آینده خود، به اعضای دیگر هم‌نسل خود رو می‌کند و آن را الگوی زندگی خود قرار می‌دهد.

مهم‌ترین عواملی که در دنیای امروزی توانست‌اند سریع‌ترین و عمیق‌ترین تغییرات اجتماعی و به تبع آن، فاصله بین نسلی را به وجود آورند، رسانه‌های ارتباطی و اطلاعاتی هستند؛ رسانه‌هایی چون اینترنت، شبکه‌های اجتماعی مجازی چون توئیتر، واتس‌آپ و تلگرام و کانال‌های ماهواره‌ای روزانه حجم انبوه و بسیار گسترده‌ای از اطلاعات را به وجود می‌آورند و آنها را انتقال می‌دهند.

انتقال اطلاعاتی و سرعت افزایش تغییرات فنی به مسئله فاصله نسل‌ها دامن زده و الگوهای رفتاری را تحت‌تأثیر قرار داده است؛ به این معنا که انتظارها، ارزش‌ها، عقاید و رفتار یک نسل کمتر به نسل بعدی منتقل می‌شود؛ چراکه تا انتقال ارزش‌های نسل قبلی به نسل جوان، ارزش‌های جدیدی ایجاد می‌شوند و جای آنها را می‌گیرند. نسل‌های جدید به فراخور علاقه و اقتضای سنی، سریع‌تر از پیشرفت‌ها، اختراعات و ابداع‌های جدید آگاه می‌شوند و دنیای فکری خویش را بر اساس آن پایه‌ریزی می‌کنند.

وقتی از فاصله نسلی صحبت می‌شود، باید نوع آن را مشخص

روش الگویی و القای پیام به صورت غیرمستقیم

یکی از مؤثرترین روش‌های تربیتی در این زمینه «روش الگویی و القای پیام به صورت غیرمستقیم» است که در آن مخاطبان خود فرصت می‌یابند با انگیزه و تمایل قلبی به موضوع مورد نظر توجه کنند و بدون کمترین فشار ذهنی و روانی پذیرای پیام شوند. بنابراین نیازهای انسانی اساساً با توجه به تغییر شرایط محیطی، بدون تغییر مناسب در هنجارها نمی‌تواند ارضا شود. لذا بزرگسالان، خصوصاً مسئولان و اندیشمندان جامعه، باید تغییر شرایط را درک و به موقع تغییر هنجاری مناسب را تسهیل کنند تا اولاً سرکوب نیازها پیش نیاید، ثانیاً ارزش‌های اساسی جامعه زیر سؤال نروند. فاصله نسلی ارزشی در مقایسه با فاصله نسلی هنجاری بسیار مشکل‌آفرین و تداوم آن برای جامعه زیان‌بار است؛ زیرا همبستگی اجتماعی افراد جامعه و جامعه‌پذیری نسل جوان را دشوار می‌کند و جامعه را دچار انومی، بی‌هنجاری و سرگسستگی ارزشی می‌سازد. برخی ارزش‌ها مطلق هستند، اما شمارگی دیگر از آنها امری مطلق، فرازمانی، فرا مکانی، عام، ازلی و تغییرناپذیر نیستند؛ بلکه در طول زمان و عرض مکان، امری زمان‌مند، زمینه‌مند، مکان‌مند و تغییرپذیر می‌شوند.

برای مثال، در گذشته تشکیل خانواده ارزشی مثبت و در مقابل آن، طلاق ارزشی بسیار منفی تلقی می‌شد؛ به طوری که به افراد مطلقه به چشم دیگری نگریسته می‌شد و از اعتبار اجتماعی چندانی برخوردار نبودند. اما امروزه هر چند طلاق امری مثبت تلقی نمی‌شود، اما غیرقابل‌بذیرش نیز به‌شمار نمی‌رود. زیرا انسان امروزی به این تجربه و ذهنیت تاریخی دست یافته است که هر چند طلاق موجب جدایی دو زوج از هم و انحلال خانواده مشترکشان می‌شود، اما در عوض، آنها از یک زندگی سراسر تلخ، رنج و درد خلاص می‌شوند و شاید بتوانند زندگی دیگری را شروع

کرده؛ زیرا مفهوم فاصله نسلی را می‌توان از لحاظ کیفی با توجه به مفاهیم ارزش و هنجار به دو نوع فاصله نسلی هنجاری و فاصله نسلی ارزشی تقسیم‌بندی کرد. فاصله نسلی هنجاری اختلاف و شکاف بین هنجارهای یک نسل با نسل بعدی است؛ در حالی که فاصله نسلی ارزشی وجود اختلاف و شکاف قابل توجه بین ارزش‌های یک نسل با نسل بعدی است. درباره فاصله نسلی هنجاری باید گفت که بروز آن در جامعه تا حدود زیادی امری طبیعی است؛ چراکه اساساً با توجه به تغییر شرایط محیطی، تغییر مناسب در هنجارهای انسانی امری ضروری است و اگر هنجارها متناسب با دگرگونی‌های اجتماعی تغییر داده نشوند و انتظار این باشد که جوانان در شرایط بسیار متفاوت با بزرگسالان زندگی و رفتار کنند، بی‌بوشند و... در این صورت، تدریجاً و به ناچار، هیمنه و ایهت بزرگسالان چون والدین زیر سؤال می‌رود. لذا وقتی فاصله نسلی هنجاری بین نسل جوان و بزرگسال بروز پیدا می‌کند، تا زمانی که هر دو طرف از مسئله آگاهی لازم را نداشته باشند و توافقی روی آن پیدا نکنند، نمی‌توان راه به جایی برد.

اگر مثلاً والدین این واقعیت را نپذیرند که جوان آنان در شرایطی متفاوت از آنها زندگی می‌کند، دارای نیازهای متفاوتی است و شخصیت خاص خود را دارد که باید او را با این ویژگی‌ها پذیرفت و با او رابطه متعادل‌تری برقرار کرد و اگر نپذیرند که با اقتدارگرایی و تحمیل نیت‌نویان جوان را تغییر داد، راه برای برخورد مناسب با اختلاف نسلی بسته می‌شود.

بنابراین با پذیرش مسئله از طرف هر دو نسل است که می‌توان فاصله بین‌نسلی را از طریق گفت و شنود و همفکری کاهش داد و پل‌های ارتباطی نیرومندی بر مبنای احترام متقابل و درک شرایط و نیازهای طرفین ایجاد کرد.

مریم شمالیان - شیراز نوین
shomaliann@gmail.com

جوانان بزرگ‌ترین سرمایه هر ملتی به‌شمار می‌آیند و آینده و سرنوشت کشورها به دست آنهاست؛ از این رو برای تحقق اهداف جامعه و فرهنگ‌سازی لازم است آنان را با ارزش‌های جامعه آشنا ساخت.

اما فاصله گرفتن جوانان از ارزش‌های جامعه، خصوصاً در مقایسه با نسل قبل از خودی، می‌تواند احساس مشترک جمعی را خدشه‌دار و همبستگی اجتماعی را تضعیف کند.

باید بگوییم که فاصله نسلی بین جوانان با بزرگسالان موجب می‌شود تا فرایند اجتماعی شدن آنها با وقفه و مشکل مواجه شود. به عبارت دیگر، باید گفت که فاصله ارزشی بین نسل جوان و بزرگسالان برای جامعه زیان‌بار است. در این میان پذیرش برخی از نسلی به میان می‌آید. نسل به مفهوم جامعه‌شناختی نباید لزوماً با «گروه همسال زیستی» یکسان در نظر گرفته شود؛ بلکه در اینجا نسل بیشتر به معنی تاریخی و ذهنی مدنظر است، تا به معنی ساختاری و عینی (بوردیویی) آن. لذا منظور از آن، تجربه‌ها، ذهنیت‌ها، ارزش‌ها و نگرش‌های متفاوت تاریخی هر نسل معین است که به آنان هویت نسلی خاصی می‌دهد.

در «تفاوت نسلی»، موضوع صرفاً از باب داشتن تفاوت‌ها مورد تحلیل قرار می‌گیرد. در «شکاف یا گسست نسلی»، تفاوت‌های بین‌نسلی به حدی می‌رسد که بین دو نسل، شکاف یا گسست به وجود می‌آید که به مسئله‌ای اجتماعی تبدیل می‌شود.

همچنین در «گسست فرهنگی» افراد نه بر اساس نسل، بلکه بر اساس دو نوع رویکرد سنتی و جدید، به دو گروه تقسیم می‌شوند که هر گروه می‌توانند پیر و جوان را در کنار هم داشته باشند.

هر جامعه‌ای مبتنی بر ارزش‌ها و هنجارهایی است؛ «ارزش‌ها» ماهیت ذهنی دارند و در مقام هستت‌ها موجب پذیرش برخی از واقعیت‌های مربوط به جهان هستی می‌شوند. آنها وجدان جمعی مشترک و همبستگی اجتماعی را به بار می‌آورند. نظام فشرده‌ی اجتماعی را شکل می‌دهند و به افرا قدرت انتخاب و تفاوت‌درباره پدیده‌ها را می‌بخشند؛ در صورتی که «هنجارها» ماهیت عینی دارند و در مقام باید‌ها و نباید‌ها موجب رعایت قواعد رفتاری از سوی کنشگران می‌شوند. هنجارها افراد را قادر می‌سازند واکنش یک‌دگران به اعمال خود را پیش‌بینی کنند.

ارتباط بین ارزش‌ها و هنجارها

در مورد ارتباط بین ارزش‌ها و هنجارها باید گفت ارزش‌ها عام‌تر از هنجارها هستند و منبع و مبنای شکل‌گیری هنجارهای متعدّدند. همچنین، از آنجا که ارزش‌ها در مقایسه با هنجارها زیربنایی‌تر، مهم‌تر و پایدارترند، معمولاً به راحتی تغییر نمی‌کنند و میزان اشتراک بین نسل‌ها روی ارزش‌های اجتماعی بیشتر است؛ حتی اگر در ظاهر چنین به نظر نرسند.

افراد هر نسل با یک سلسله‌ارزش‌ها و هنجارهایی که در زمان آنها در جامعه و محیط زندگی‌شان مرسوم است، بزرگ و به اصطلاح جامعه‌پذیر می‌شوند. برای مثال تقریباً دو یا سه دهه قبل در کشور ما علم بیشتر به‌عنوان ارزشی غنایی مطرح بوده؛ به این معنی که افراد علم را همچون نمشی برای رهایی از ظلمت جهل می‌پنداشتند و از آن برای کشف حقیقت معنای زندگی و رسیدن به سعادت و رستگاری بهره می‌بردند. اما در جامعه امروزی، علم بیشتر به‌عنوان ارزشی ابزاری مطرح است. امروزه افراد علم را کسب می‌کنند تا از طریق آن مدرکی بگیرند و از آن برای اشتغال

رئیس سازمان امور مالیاتی عنوان کرد: تمرکز بر مالیات‌ستانی از پر درآمدهاست

مصارف مالیاتی برای مردم تبیین شود

سبحانیان: نظام مالیاتی در راستای حمایت از تولید، در یک اقدام بی‌سابقه نرخ مالیات بر درآمد واحدهای تولیدی را کاهش داده است

رئیس سازمان امور مالیاتی با آیت‌الله مکارم شیرازی و آیت‌الله جعفر سبحانی از مراجع عظام و چند تن از مسئولان اداری و حوزوی قم دیدار و گفت‌وگو کرد. سید محمدحسین سبحانیان، در این دیدارها یادآور شد که تمرکز سازمان امور مالیاتی کشور در مالیات‌ستانی، پر درآمدهاست؛ از این رو اشراف نظام مالیاتی بر داده‌های مالیاتی نیز بالا بوده و مالیات متنبی بر داده‌های مالیاتی می‌باشد.

وی با تأکید بر لزوم تبیین مصارف مالیات برای مردم افزود: مالیات بیش از ۵۰ درصد مؤبدان خود صفر بوده است و ۴۰ درصد نیز زیر ۲۰ میلیون تومان در سال گذشته پرداخت کرده‌اند. سبحانیان ادامه داد: نظام مالیاتی در راستای حمایت از تولید در یک اقدام بی‌سابقه نرخ مالیات بر درآمد واحدهای تولیدی را طی دو سال گذشته به ترتیب ۵ و ۷ درصد کاهش داده و برای سال ۱۴۰۳ نیز کاهش ۵ درصدی را پیشنهاد داده؛ لذا هدف سازمان کاهش فشار مالیاتی بر واحدهای تولیدی می‌باشد. آیت‌الله مکارم شیرازی از مراجع عظام تقلید در این دیدار بر لزوم اخذ مالیات عادلانه اشرار کرد و گفت: از فرارهای مالیاتی بایستی جلوگیری شود. این مرجع تقلید در ادامه با بیان اینکه از مشخصه‌های جامعه سالم این است که درآمد دولت‌ش از مالیات تأمین شود؛ افزود: امیدواریم مالیات هم عادلانه اخذ شود و هم به مالیات‌دهندگان تقسیم شود.

آیت‌الله جعفر سبحانی در این دیدار با بیان اینکه مردم باید نسبت به نقش مالیات در آبادنی کشور توجیه شوند، گفت: مردم باید متوجه شوند که مالیات پرداختی آنها در

کشور هزینه می‌شود و به هیچ عنوان مورد اتلاف قرار نمی‌گیرد. آیت‌الله سید هاشم حسینی بوشهری رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، نفت را ثروتی خدادادی توصیف کرد و اظهار داشت: باید با بهره‌گیری از مالیات و خودداری از خام‌فروشی و ایجاد ارزش افزوده، به‌گونه‌ای که حتی قطاری نفت، خام‌فروشی نشود، زمینه را برای

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس:

اشتغال هدف توسعه سرمایه‌گذاری باشد

عظیمی: ظرفیت و توانمندی‌های شهرک صنعتی فیروزآباد احصا شد

فرزاد توفقی - گروه خبر

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در بازدید میدانی از شهرک‌ها و نواحی صنعتی شهرستان فیروزآباد، ضمن بررسی ظرفیت‌ها و توانمندی‌ها، مسائل و مشکلات زیرساختی را بررسی کرد. وی با اشاره به حجم سرمایه‌گذاری انجام شده، از افزایش قراردادهای صنعتی در این شهرک و نیز اشتغال ایجادشده خبر داد. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس با بیان اینکه در شهرستان فیروزآباد شهرک‌های صنعتی روزیدان، میمند و ناحیه جابدشت ایجاد شده است، گفت: در مجموع در این شهرک‌ها و نواحی صنعتی تعداد ۱۸۲ قرارداد با سرمایه‌گذاران منعقد شده است. سعید مسعود عظیمی با بیان اینکه هم‌اکنون شهرک‌های

مدیرعامل شرکت عمران صدرا و عده داد:

ارتقای کیفیت زندگی در صدرا

در دیداری، جمعی از شهروندان که با چالش‌های مختلفی روبه‌رو بودند، مسائل و مشکلات خود را بدون واسطه و رودرو و در یک فضای صمیمی با پوربهی در میان گذاشتند. در این دیدارها علاوه بر مدیرعامل، کارشناسان هر بخش حضور داشتند و در همین جلسه مشکلات بسیاری از مراجعه‌کنندگان مرتفع شد. پوربهی در خصوص دیدارهای مردمی گفت: بعضی از مشکلات مطرح شده مربوط به سال‌های قبل است و تمام تلاش خود را به کمک همکاران انجام می‌دهیم تا هر چه سریع‌تر چالش‌ها و مشکلات پیش روی شهروندان از سبده راه آنها برداشته شود. مدیرعامل شرکت عمران صدرا گفت: مسئولیتی که امروز بر دوش ماست، وظیفه سنگینی برای اراله خدمات هرچه بهتر به مردم است ما باید این فرصت را قدر بدانیم. پوربهی گفت: این دیدارها به صورت هر هفته یک بار در شرکت عمران صدرا برگزار می‌شود. گفتنی است مراجعه‌کنندگان نیز از برگزاری این نشست‌ها و دیدارهای مردمی رضایتمندی خود را اعلام می‌کنند و خواستار برگزاری این‌چنین نشست‌ها و دیدارهایی هستند.

معاون بهره‌برداری و دیسپاچینگ شرکت توزیع نیروی برق استان فارس:

تأمین برق پایدار جهت حوزه‌های برگزاری نوبت اول آزمون سراسری سال ۱۴۰۳ در فارس

معاون بهره‌برداری و دیسپاچینگ شرکت توزیع نیروی برق استان فارس از تأمین برق پایدار جهت حوزه‌های برگزاری نوبت اول آزمون سراسری سال ۱۴۰۳ در استان فارس حضور گروه‌های عملیاتی در محل‌های برگزاری آزمون خبر داد. حمیدرضا جلایر افزود: به توجه به برگزاری نوبت اول آزمون سراسری سال جاری، طی روزهای پنجشنبه و جمعه (۶ و ۷ اردیبهشت‌ماه) بیش از ۱۷۰ گروه عملیاتی در شهرستان‌های محل برگزاری نوبت اول آزمون سراسری و ۴۰۰ نفر پرسنل در نقاط مختلف استان مستقر هستند تا در صورت بروز حادثه، در کمترین زمان ممکن نسبت به رفع نقص شبکه و پایداری برق اقدام کنند.

معاون بهره‌برداری و امور دیسپاچینگ شرکت توزیع نیروی برق استان فارس با بیان اینکه از روزهای قبل از برگزاری آزمون، چک لیست‌های کنترل و نظارت برای جلوگیری از هرگونه حادثه احتمالی بررسی و تکمیل می‌شوند، اظهار کرد: گروه‌های ویژه عملیاتی همچنین تا پایان برگزاری نوبت اول آزمون سراسری در نقاط مختلف استان مستقر و در حالت آماده‌باش خواهند بود.

انجام شده یا در حال انجام است، گفت: این طرح‌ها شامل تکمیل شبکه داخلی آب و فاضلاب و جدول‌گذاری و زیرسازی معابر در شهرک روزیدان و طرح‌های تکمیل زیرسازی و شبکه داخلی آب در شهرک صنعتی میمند است. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در ادامه با اشاره به اینکه واحدهای صنعتی بزرگی در شهرک صنعتی میمند در مرحله استقرار هستند و این شهرک صنعتی افق درخشانی برای توسعه و تبدیل شدن به عنوان یک قطب صنعتی دارد، گفت: از واحدهای صنعتی مطرحی که هم‌اکنون مراحل پایانی ساخت و ساز را طی می‌کند، دو واحد صنعتی تولید روغن پایه با سرمایه‌گذاری ۱۱۰۰ میلیارد تومان و اشتغال ۶۰ نفر در حال انجام است که نیمه نخست امسال به بهره‌برداری می‌رسد.

صنعتی روزیدان و میمند فعال و آماده جذب سرمایه‌گذار است، گفت: فعال‌سازی ناحیه صنعتی جابدشت نیز در برنامه قرار خواهد گرفت. وی افزود: ۵۵ واحد تولیدی و صنعتی بهره‌بردار با اشتغال ۴۶۰ نفر نیز در شهرک‌های صنعتی فیروزآباد مشغول فعالیت هستند. عظیمی با بیان اینکه شهرستان فیروزآباد به علت موقعیت جغرافیایی و قرارگیری در مسیر محور مواصلاتی استان با پارس جنوبی، از ظرفیت‌های مناسبی برای سرمایه‌گذاری برخوردار است، گفت: توسعه اراضی شهرک‌های صنعتی این منطقه با هدف بسترسازی برای استقرار صنایع در برنامه قرار دارد. وی با اشاره به اینکه در راستای تکمیل زیرساخت‌ها، ۵ پروژه با اعتبار ۱۰ میلیارد تومان در یک سال گذشته در شهرک‌های صنعتی روزیدان و میمند